

Delavska Pravica

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Izhaja vsak četrtek pop.; v slučaju praznika dan poprej — Uredništvo: Ljubljana, Miklošičeva c. — Nebrankirana pisma se ne sprejemajo

Posamezna številka Din 1.—, ~ Cena: za 1 mesec Din 4.—, za četrt leta Din 10.—, za pol leta Din 20.—; za izjemstvo Din 7.— (mesečno) — Oglasi: po dogovoru

Oglasi, reklamacije in naročnina na uprave Delavske zbornice, Miklošičeva cesta 22, I. nad. Telefon 2265. — Štev. čekovnega računa 14.906

Edina sila, ki zmaga

V dveh člankih smo dozdej povedali, zakaj marksizem ni mogel delavstvu dati potrebne udarne sile, da bi bilo osvobodilo sebe in svet okov krivičnega kapitalističnega družabnega reda. Glavno je bilo, da je marksizem zanemarjal moralne sile, vzgojo značajev in da ni prešinil svojih pristašev z duhom idealizma, nesebičnosti in skrajne požrtvovalnosti ter največjega poštenja. Zanašal se je le na zgodovinske in gospodarske zakone, po katerih baje mora priti polom kapitalizma, na silo razredne zavesti milijonov sužnjev in se tako nadejal zmage, ki mora sama od sebe priti.

Ta zmaga pa ni prišla niti ni mogla priti. Nobena pridobitev na poti človeškega napredka ne pride sama, nobene zmage ne podari usoda sama od sebe in nobene bodoče družbe ne prinese in ne bodo prinesli »železni zakoni«. Taki zakoni so gola izmišljotina Marksa in njegovega duševnega očeta Hegla. Ker socialnodemokratsko vzgajeno delavstvo ni hotelo nič vedeti o moralni moči vere, idealizma in osebnih vrednot, ker je zametalo krščansko moralo in ostalo v tem oziru na isti stopnji ko obdajajoča ga kapitalistična družba, zato je bilo oropano najmočnejšega orodja v borbi zoper razredno krivičnost, pohlep in egoizem. Saj teh napak samo v svoji sredi ni videlo, saj so sebičnost, stremušstvo, nevoščljivost in izpodjedanje tovariša po tovarišu zastupljali delavske organizacije same. Delavski pokret ni imel oziroma je sčasoma skoraj popolnoma izgubil idealizem, zanos in ono udarnost, ki izvira samo iz svobodne volje moralno krepke osebnosti, ki sama hoče naprej in višje, ki zato zastavi vse svoje moralne sile, ne pa da ždi in čaka, kdaj bodo prinesli nov družabni red »železni zakoni« Karla Marksa, ne meče se za nujno sodelovanje človeka z vso svojo osebo, vsemi svojimi dušnimi čednostmi in moralnimi odlikami. In ker delavstvo v tem oziru ni razvilo svojih moči, ker ni predstavljalo moralno krepkejšega elementa, zato je kapitalizem mirno delal naprej in se kljub vsem gospodarskim in konjunkturskim krizam ter katastrofam in vojniam ni podrl, ampak se je le še utrdil. Marksovi »železni zakoni« so se izkazali kot prazne utvare in nastopila ni katastrofa kapitalizma, ampak prav huda kriza delavskega pokreta.

Delavstvo je bilo po meščanski, brezverski, svobodomiselnosti in antimoralni podlagi Marksovega programa zapeljano na krivo pot, tako da njegov mednarodni pokret ni mogel združiti vsega delavstva brez razlike verskega in narodnega mišljenja v

Jože Gostinčar:

Gospodom klevetnikom Jugoslovanske strokovne zveze

Slučajno sem danes našel med knjigami velik zvezek o katoliškem shodu na Dunaju leta 1907: »VI. Allgemeiner oesterreichischer Katholikentag in Wien vom 16. bis 19. November 1907«.

V tem zvezku opisuje dr. Evgen Lampe delo slovenskih katoliških shodov, njih uspehe in ustanove, ki so po njih sklepah nastale. Omenja seveda vse bolj na kratko izobraževalna društva, gospodarske organizacije (zadružništvo) in delavske organizacije.

Kot povzročitelja in ustanovitelja teh organizacij omenja dr. Kreka.

Dr. Lampe piše: »To gibanje izhaja od sedanjega državnega poslanca dr. Kreka, profesorja bogoslovja v Ljubljani, ki je kot neumoren učitelj in agitator v kratkem času ustanovil novo organizacijo, katera mora prisiliti tudi najzagrizenejše sovražnike k brezpogojnemu priznanju njene praktične koristi. Vsa društva (zadruge) se združujejo v Zadružni zvezi, katere predsednik je dr. Krek.«

O delavski organizaciji piše: »Delavska organizacija se izvršuje na strokovni podlagi. Socialnodemokratskim strokovnim organizacijam se postavljajo nasproti krščanske, od vsake politične stranke neodvisne strokovne organizacije, v katerih delavec ne bo mogel biti izrabljan v versko sovražne namene. Te strokovne organizacije so se po večini pridružile »Krščansko socialni zvezi«. Njim se je zahyaliti, da socialna demokracija ne more prispeti do kake moči.« Tako dr. Evgen Lampe v letu Gospodovem 1907!

Kaj pa danes? Ako se ozremo malo na okoli, kaj vidimo? Vidimo, da ljudje, katerih dolžnost bi bila pospeševati delo in napor krščan-

en sam edin in krepak tabor. Sicer se socialna demokracija vedno ponaša, da združuje vse proletarce brez ozira na vero in narod. To je pa le fraza brez dejanske podlage. Ona združuje vse na brezverski podlagi, tako da mora vsak, kdor se poda pod Marksov prapor, zavreči krščansko vero in moralne ter naravno-etične tradicije svojega naroda na ljubo nekega mehanično izenačujočega internacionalizma. To je zmotna podlaga, ki ne more držati. Delavstvo bo resnično združeno le, če bo ohranilo vsak svojo očetovsko vero ter iz vere in iz verskega nraštva ter svoje rodne moralne tradicije potekajoč idealizem. To je prvi pogoj za oživitev in preroditev ter za okrepitev delavske organizacije Evrope, da bo v resnici predstavljala gibanje, ki bo moglo premagati velekapitalizem in njegovo moralo.

(Dalje prihodnjič.)

ške delavske organizacije, z vsemi sredstvi delajo proti Jugoslovanski strokovni zvezi. Porabljajo vse prilike, primerne in neprimerne, za blatenje in kleveto Jugoslovanske strok. zveze. Dokazil za nepravilnost dela, načel in poslovanja ne navajajo. Njih trditve, da je organizacija marksistično navdahnjena, je laž in izvida iz glav kapitalističnih možganov ter dokazuje popolno nepoznanje nele organizacije, ampak tudi delavskih razmer. Ti ljudje, ki se pri vsaki priliki trkajo na svoja katoliška prsa, so pri volitvah v Delavsko zbornico poteptali enotno krščansko fronto na veliko veselje marksistov in nar. socialistov. Tako ti gospodje razumejo v praksi krščansko edinost in slogu nameščencev in delavcev. Kaj bi rekel k temu dr. Krek? Najbrže bi jih razgnal, kot nekdanj Kristus menjalce iz templja.

Jugoslovanska strokovna zveza je toplo pozdravila misel Evharističnega kongresa v Ljubljani. Toda že se čujejo glasovi, da namerava gotova gospoda izrabiti to priliko v namen, ustanoviti neke nove katoliške delavske organizacije. Dobro! Kar naredite, toda prevzemite tudi odgovornost za razkol, ki bi nastal v vrstah krščanskih delavcev. Mi, krščanski socialisti, ne bomo prenehali šibati krivic, ki jih prizadevajo kapitalisti delavstvu. Pa naj bodo kapitalisti katerekoli barve. V nebo vpijoč greh ostane to, pa naj ga stori kdor hoče; toda oni, ki se je že enkrat najedel v petek pečenke, to potem rad ponavlja. Le pomagajte socialnim demokratom in nar. socialistom do večje moči. To je vaša stvar. Mi pa ostanemo to, za kar smo se po Kreku rodili, da branimo in držimo delovno ljudstvo za njegove pravice in za osvobojenje iz nekrščanske kapitalistične sužnosti! Mi še nismo lomili katoliške fronte.

Gibanje cen v letu 1934

S podatki za december imamo zaključeno leto 1934, ki nam pa ni prineslo posebnih sprememb v cenah. Sicer pa podajamo pregled cen za december zadnjih let v tehle skupinah:

	dec.	rastl.	živil.	min.	ind.	skup.	izv.	uvoz.
1928	130.8	108.0	84.0	93.9	104.1	117.4	95.2	
1929	102.3	95.8	88.2	89.2	93.7	104.7	86.6	
1930	72.5	86.4	87.0	75.2	78.0	79.4	72.8	
1931	70.6	58.6	73.4	63.5	67.2	66.6	65.1	
1932	61.6	57.3	76.8	68.1	64.8	57.9	73.7	
1933	52.7	57.1	76.2	68.4	62.3	59.2	73.5	
1934	57.9	55.8	78.6	64.9	62.3	60.1	68.0	

Skupni indeks cen kaže, da se od 1933 na 1934 splošno stanje ni nič izpremenilo. Edine znatnejše izpremembe so po skupinah proizvodov. Tako so cene rastlinskih proizvodov po prehodnem padcu v aprilu do junija narasle od 52.7 v decembru 1933 na 64.8, od tedaj pa so stalno nazadovale (edino v septembru so se prehodno dvignile), vendar so končale na višjem nivoju kot leta 1933.

Popolna enotnost v vrstah JSZ

Širša seja načelstva JSZ. Seja strok. zveze privat. in trgov. nameščencev in strok. odbora kovinarjev in rudarjev

Pri lanskoletnem obnem zboru JSZ so v načelstvo prišli tudi zastopniki večjih naših skupin kot namestniki in člani nadzorstva. Ta sklep občnega zbora je bil, kakor se vidi, zelo posrečen. Na dogleden čas in ob važnejših dogodkih se zbere k seji celokupno načelstvo, da sliši poročila odborov in tajnikov o delu po zadnji širši seji. Prav tako prinašajo poročila tudi člani načelstva iz dežele o stanju posameznih skupin in življenju v organizaciji. Predvsem se pa na takih sejah obravnava važnejša vprašanja in dogodki v bližnji bodočnosti.

Tretja taka seja načelstva JSZ v tekočem poslovnem letu se je vršila zadnjo nedeljo od 9 dopoldne in je trajala do 1 popoldne. Seja so se udeležili vsi člani načelstva in nadzorstva, kar je znak velikega zanimanja naših podeželskih članov in skupin za delo svoje centrale.

Otvoril in vodil je sejo predsednik načelstva. Uvodoma se je dotaknil vseh važnejših dogodkov po zadnji seji in nakazal tudi dogodke, ki so na vidiku v bližnji bodočnosti. Po daljših poročilih tov. tajnikov in blagajnika se je vnela zelo zanimiva debata, ki je posegala v najmanjše podrobnosti udejstvovanja JSZ. Iz debate je bila predvsem vidna enotna miselnost članov podeželskih skupin z vodstvom centrale. Podeželski člani načelstva so predvsem obsojali nedelavsko obnašanje marksističnih voditeljev pri zadnjih volitvah obratnih zaupnikov, ki so s svojim nastopanjem in pristranskim uveljavljanjem marksistične partizanske politike diskvalificirali resno delavsko borbo, da niti ne omenjamo narodnih socialistov, ki za delavstvo sploh še nikdar niso nastopili. Prav tako so se tovariši iz dežele pritoževali nad nesnim pisanjem različnih »naših fantov« v Slovenskem »Delavskem vestniku« in »Kresu«, ki ne vemo pod kako patronanco lahko svobodno zasmejujejo trud in požrtvovalnost krščanske delavske strokovne organizacije. Enotno mnenje pode-

želskih članov načelstva je bilo, naj organizacija dela po načrtu poti naprej, ne glede na to, kaj pravijo razni še živeči odenki starih časov, ki se nikakor ne morejo vživeti v nov čas in nove delavske zahteve.

Po končanem dnevnem redu in izčrpnih debati, ki je prinesla enoten pogled na položaj in naloge JSZ, je predsednik zaključil to važno in za krščansko delavsko gibanje zelo koristno sejo. (Duhovitemu piscu »Del. vestnika« na uho: Seja se je končala brez resolucij, ampak samo s sklepi, ki bodo JSZ v veliko korist.)

Na predvečer, t. j. v soboto, dne 16. febr., se je vršila seja Strok. zveze privatnih nameščencev, katere so se udeležili tudi člani njenega širšega odbora. Na seji se je razpravljalo o vseh tekočih in važnejših zadevah naše nameščenske organizacije. Storili so se važni sklepi glede notranjega dela v organizaciji. Ob tej priliki se je dalo tudi navodila zunanjim tovarišem za ustanavljanje novih podružnic. Odbor z zunanjimi tovariši se je udeležil tudi širše seja načelstva JSZ.

V nedeljo popoldne so se zbrali v prostorih JSZ kovinarji in rudarji, ki so že dopoldne prisostvovali širši seji načelstva JSZ. Razpravljali so o vseh perečih vprašanjih, ki se tičejo obeh strok, in to predvsem glede volitev v Bratovsko skladnico, ki se bodo vršile v marcu t. l., kakor tudi o sanaciji pok. zavarovanja bratovskih skladnic. Posamezni tovariši so poročali tudi o stanju svojih skupin. Iz vseh poročil je bilo razvidno, da pridobiva JSZ v teh strokah na svojem ugledu in se prav vsled tega njene vrste jačajo in širijo. Kovinarji kakor rudarji gledajo v JSZ res svojo pravo delavsko zastopnico, ki nepristransko dela za splošni delavski dobrobit brez kakih partizanskih stremeljenj, kar je danes res prava izjema.

Izid volitev obratnih zaupnikov za leto 1935

V naslednjem podajamo pregled, koliko zaupnikov so dobili »beli«, »rdeči« in »plavi« v onih obratih, kjer obstoja naša strokovna organizacija. Ta pregled še ni popoln, ker so bile v nekaterih obratih vložene pritožbe zoper nepravilnosti pri volitvah in se bodo volitve po vsej verjetnosti ponovno vršile.

Obrati	Izvoljeni zaupniki beli rdeči plavi		
KID Jesenice	4	9	3
KID Javornik	3	7	1
Predilnica Tržič	5	10	1
Peko, Tržič	5	1	—
Papirnica Tržič	5	—	—
Papirnica Goričane	2	1	3
Papirnica Medvode	2	1	—
Papirnica Vevče	4	3	—
Jugočeška, Kranj	6	6	3
Tekstilindus, Kranj	2	2	2
Šešir, Škofja Loka	6	—	—
Remec, Duplica	3	—	3
Predilnica, Litija	2	5	1
Tobačna tovarna, Ljubljana	5	10	—
Tovarna podpetnikov, Rimske Toplice	5	—	—
Tovarna lesnih izdelkov, Jurklošter	3	—	—
Tovarna olja, Slov. Bistrica	3	—	—
Banovinski kamnolom, Slov. Bistrica	3	—	—
Dravska delavnica, Ljubljana	1	—	—
Tovarna zavese, »Stora«, Št. Vid nad Ljubljano	5	—	—
Zdravilišče Slatina-Radenci	3	—	—
Obrat Beričevo	3	—	—
Brata Naglič, Šmarca	1	—	—
Tovarna »Zmaj«, Ljubljana	4	—	—
Tovarna olja, Britof pri Kranju	4	—	—
Lesno podjetje, Nazarje	6	—	—
Papirnica Prevalje	3	—	—
Mariborsko avtobusno podjetje	2	—	—

K volitvam samim bomo še posebej spregovorili. Za danes naj zadostuje ugotovitev, da se število belih zaupnikov stalno dviga. To je danes razveseljivo, zlasti še, če ugotovimo, da so to res pravi delavski zaupniki, ki jih je delavstvo brez kakakega pritiska in intervencije svobodno izvolilo.

Rudarji

Trbovlje. V nedeljo 17. t. m. je sklicala Zveza rudarjev Jugoslavije shod z dnevnim redom: Poročilo o delovanju 2. rud. skupine in zaposlitev rudarskega delavstva. Že na lepkih samih je jasno naznačilo, da je 2. rud. skup. strankarska, ne pa zastopnica vsega delavstva. Vsekakor ima skupina pravico, da ona sama sklicuje na zborovanje delavstva, ne pa marksistična strok. organ., kadar se gre za poročila delavstvu o svojem delovanju. Zato se je tudi shod končal s pretepom in obračunavanjem marksistov med seboj. Do pretepa je prišlo največ radi tega, ker se na njihovih shodih nikomur ne da beseda, kljub temu da je shod javen in je na dnevnem redu poročilo 2. rud. skup., kjer imajo člani pravico iznašati svoje težnje, saj vendar oni sami to ustanovo vzdržujejo.

Dejstvo je, da imajo naši marksisti več struj, ki se grizejo in trgajo med seboj, kdo bo imel komando. Preglavice v organizaciji pa jim delajo tudi ženske, najhujši drukarji so pa oni, ki so bili po zadnji stavki iz organizacije izključeni. Vidi se, da bodo marksisti sami sebe uničili. Rudarsko delavstvo pravi, da iz take moke ne more biti kruha in marksistom obrača hrbet, ker ve, da tako početje delavstvu le škoduje, ne pa koristi. Enotne fronte, kakor si jo želijo marksisti, še dolgo ne bo; saj še sami niso edini, kaj pravzaprav hočejo. Enotna fronta delavstva je mogoča le s takimi,

ki žive z delavstvom v slogi in dobrih odnosih in imajo vsaj nekaj karakterja, da morejo delati za dobrobit delavstva. Marksizem pa ravno nasprotno kaže in si prisvaja nad delavstvom monopol, in to v obliki, kakršno delavstvo v celoti odklanja.

Papirničarji

Vevče. Sestanek organizacijskih zaupnikov se vrši v nedeljo, 24. t. m. ob 9 dopoldne v domu »Prosvete« D. M. v Polju. Na dnevnem redu je referat o stanju papirne industrije in razno. Pridite gotovo vsi organizacijski zaupniki.

Vevče. Zahvala. Podpisana Trtnik Ivana se iskreno zahvaljuje vsemu delavstvu papirnice Vevče, za nabrani znesek 759 Din, ki mi je zelo dobrodošel v moji dogotrajni bolezni in težkih soc. razmerah, v katerih se nahaja moja družina. Še enkrat iskrena hvala. Vevče, dne 16. febr. 1935. Trtnik Ivana.

Tekstilno delavstvo

Kranj. Kakor izvemo, namerava tekstilna tovarna »Inteks« reducirati znatno število delavstva. Baje namerava podjetje te redukcije nadomestiti s tem, da bo ostalemu delavstvu naložilo več dela. Če gorenja vest odgovarja resnici, potem je to znak, da prihaja naša tekstilna industrija polagoma v krizo, katero pa bo seveda reševala zopet tako, da bo v prvi vrsti zadelo delavstvo. Kakor znano je navedeno podjetje izmed vseh najbolj reakcionarno napram delavstvu. Delavska strokovna organizacija v tem podjetju nima mesta. To je podjetje najnazornejše pokazalo v svoji tovarni na Trati pri Škofji Loki, ko je z vsemi silami preprečilo delavstvu pravico, da se organizira. Tudi v Kranjski tovarni se je doslej vsak poskus delavstva, da se posluži svoje zakonite pravice, izjalovil in to po zaslugi podjetja. Ne vemo, kako dolgo bo delavstvo trpelo reakcijo, katero nečuvno izvaja inozemski kapitalizem. Vemo samo to, da bo delavstvo prej ko slej moralo podvzeti organizirano borbo zoper take nečuvne razmere.

Lesno delavstvo

Duplica. Dne 14. februarja 1935 se je vršil redni letni občni zbor naše strokovne skupine lesnega delavstva, katerega se je udeležilo nad 90 članov in članic. Iz izčrpnih poročil, ki so jih podali posamezni odborniki, je bilo razvidno delo skupine v zaščito interesov delavstva v minuli poslovnih dobi. Delavstvo je vzelo vsa poročila z velikim zadovoljstvom na znanje. Zastopnik centrale tov. Lombardo je v daljšem poročilu obrazložil delo in borbo tako krajevne kakor centralne organizacije za dobrobit organiziranega delavstva. Ne samo na papirju ali v besedi, marveč v delu spoznava delavstvo, katera organizacija je res prava delavska strokovna organizacija. Delavstvo nedvomno spoznava, da je JSZ, kakor doslej povsod, tudi na Duplici neustrašeno stala na braniku interesov zaposlenega delavstva. Borbe so bile spričo obstoječih gospodarskih razmer težke in kljub vsemu prizadevanju niso prinesle delavstvu onega, kar je morda pričakovalo. Delavstvo se je organiziralo prav ob 12. uri in to v času, ko je tudi že podjetje stalo pred neizbežno gospodarsko krizo. V vsestranski izčrpnih debati je bil soglasno izvoljen sledeči odbor:

Borc Mavričij, Škrjanc Ivan, Borc Ivan, Počučnik Karel, Brlec Jože, Urbanija Ivan, Ulčar Ivan, Pibernik Metka, Kregar Katarina.

V nadzorstvo pa: Slabe Ivan, Ogrinc Janez, Zevnik Jože.

Občni zbor je sklenil, da bo naša strokovna skupina tudi v bodoče nadaljevala započeto borbo za uveljavljanje kolektivne delovne pogodbe, s katero hoče delavstvo urediti delovne in plačilne razmere v podjetju. Občni zbor je sklenil pozvati celokupno delavstvo te tovarne, da se pridruži enotni in brezkompromisni borbi po geslu: eden za vse in vsi za enega. Ta občni zbor je bil ponovni dokaz, da je v podjetju že velika večina zavednega delavstva, ki se oklepa naše organizacije v zavesti, da je edino ta, prava delavska strokovna organizacija, s katero bo moralo računati celokupno delavstvo, zlasti pa tudi podjetje. Delu čast!

Št. Vid nad Ljubljano. V nedeljo, dne 24. februarja t. l. ob 9 dopoldne se bo vršil v mali dvorani cerkvenega doma v Št. Vidu sestanek naše strok. skupine. Na sestanku bo govor o predstojem občnem zboru in ustanovitvi krajevne skupine »Mladinske zveze JSZ«.

Vse tovariše naprošamo, da se tega važnega sestanka zanesljivo udeležijo. Odbor.

N A M E Š Č E N E C

Ali so njive naše zorane?

Delavske profesije niso sicer organizirane tako, kot bi bilo v naših dneh za delavstvo nujno potrebno, vendar lahko rečemo, da so relativno njihove strokovne organizacije živahne; se stalno zanimajo za svoja pereča vprašanja, imajo dokaj močen vpliv na svoj razredni zastop, po katerem intenzivno zasledujejo potek in dogajanja v obstoječi socialno politični zakonodaji. To delavstvo je do precejšnje mere izprevidelo, da je le v jakih sindikatih rešitev delovnih slojev, da je politično udejstvovanje sicer važno, a podrejenega pomena.

To pa je usodna zmeta! Poglejte samo, kaj je z našim starostnim zavarovanjem in s Pokojninskim zavodom? Razširjenje na celo državo je nujno potrebno. Saj naši tovariši ne služijo samo v Sloveniji in Dalmaciji! Gospodarska stiska jih goni po celi državi! Tu je bil pokojninsko zavarovan, drugod ni. Rente na starost torej ne bo, ali pa bo tako malenkostna, da ne bo ne za življenje, ne za smrt. Uprava zavoda je strahovito draga, širša kot ožja. Z našimi visokimi premijami gospodari velekapital. Nebotičnik, ki je že sedaj visoko pasiven in bo tudi v bodoče! Za naložbe se bijejo velebanke. Koliko milijonov nam je že tam propadlo! Pred petimi leti je položila strankarska politika svojo roko! In lansko leto zopet, samo »plava« je bila! — Do polne pokojnine imamo pravico po 40 letih službe! Povejte nam, kje je danes mogoče, da bo en nameščeneec 40 let v eni službi? Saj smatramo, da je že solidna firma, ki po dobrih 4 letih ni šla v konkurz! — To in še koliko drugih vprašanj! Zadnji čas bi bil, da se strnemo kot en mož v močan sindikat brez nepotrebne politične navlake.

Zaslужek nameščencev je danes pod vsako kritiko. Ženske pisarniške moči se plačujejo sramotno nizko. Hiperprodukcija trgovskega in pisarniškega naraščajo je tolika, da ni izgleda na izboljšanje. Osemurnik v trgovski stroki je bluf in humbug. Letni dopusti? Koliko je srečnejš, ki si ga lahko privoščijo? — Odpovedni roki in odpravnine po določbah obrtnega zakona? Kdo se jih drži, kdo sili poslodavce na izvajanje? itd.

Vse to so vprašanja poleg vseh drugih, na katera moramo dobiti uspešne odgovore le po močni strokovni organizaciji. Zato pa je nujno potrebno, da damo nameščenci strankarsko-političnim predsodkom slovo enkrat za vselej v svojih organizacijah. Nikdar in nikomur ne bomo branili izven sindikata strankarsko in splošno političnega delovanja in udejstvovanja. Nasprotno: želeli ga bomo, saj skušnja nas uči, da so bili najboljši politiki dobri strokovničarji. A ta politika je bila rezultat strokovne rutine in strokovnega spoznanja. Zato velja: iz sindikata politiko ven, pa bomo v najkrajšem času imeli močno nameščensko strokovno organizacijo, saj je naravnost tragično, da veliko število krščanskih nameščencev tako malo pomeni in se lovi za drobtinami, ki padajo s »plave« mize. — V slogi je moč. — Delajmo zanjo!

Naši nameščenci so polagali račune o svojem delu

Občni zbor Strok. zveze privatnih in trgovskih nameščencev Jugoslavije dne 2. februarja 1935

Polni pričakovanj smo zrl na občni zbor naših nameščencev. Marsikdo si je že v naprej stavil vprašanja, kako se je društvo rešilo iz težav, v katerih smo ga zapustili na preteklem občnem zboru. Ali je vzdržalo udarce, ki so padali nanj od sovražnikov izven naše organizacije, kakor tudi, kako je prebolelo izdajo, ki je nastala v lastnih vrstah? Taka in podobna vprašanja so nas begala pred občnim zborom in z nekim strahom v srcu smo pričakovali odborovih poročil, s katerimi naj nam poda sliko sedanjega društvenega stanja.

Poročila odborovnikov.

Kot prvi je podal svoje poročilo predsednik tov. Rutar. V lepem, idejno globoko zasnovanem govoru, ki ga priobčujemo v celoti na drugem mestu, nam je do potankosti označil smerice, ki so vodile odbor v njegovem delu. »Gdilo se nam je kot kmečkemu gospodarju, ki mu je ognjeni zubelj uničil vse in pustil golo zidovje« je označil predsednik stanje organizacije, v katerem ga je prevzel sedanji odbor. Ostali pa so temelji in na teh temeljih je odbor zidal in postavil trdnjše zgradbo organizacije, ki bo lahko krepko nasprotovala viharjem, ki jih poraja zmaterijalizirani svet, ki se zaganja v vse, kar temelji na Kristusovih naukih. Krščanski optimizem, ki je spremljal odbor v njegovem delu, je imel kot nujno posledico izboljšanje razmer v društvu. Soglasnost odbora in jasno idejna smer, ki naj jo krščanska strokovna organizacija zasleduje, je vodila našo organizacijo k uspehu. Ta ali oni je morebiti yčasih z ozirom na razna natolcevanja skoraj podvomil, ali smo na pravi poti ali ne. Vsak dvom pa je bil vsem dvomljivcem odstranjen ob 40-letnici slov. kršč. soc. gibanja, ko smo brali jubilejno številko našega glasila »Delavska pravica«.

Z ozirom na to je popolnoma razumljivo, da je poziv tov. Rutarja ob koncu njegovega poročila, naj se občni zbor izjavi, da se v vseh načelnih vprašanjih popolnoma strinja z našo matico »Jugoslovansko strokovno zvezo«, bil deležen popolnega soglasja.

Tajnik se v svojem poročilu ni omejeval samo na naštevanje došlih in odposlanih dopisov ter sej, katerih je bilo po številu 21, kar dovolj dokazuje delavnost odbora, temveč je naznačil bodočemu odboru tudi naloge, ki naj si jih stavi in izvrši. Odprava 1% izredne doklade, kar je delavstvo že doseglo, bi gotovo žela odobravanje vsega nameščenskega stanu. Ravnotako je treba stremeti za tem, da se ukine bednostni fond. Pač pa se ne strinjamo z mnenjem tov. Rozmana, da na tajniško mesto nameščenske organizacije ne spada strokovni tajnik, kajti iz prakse v pretekli poslovni dobi se je izkazalo, koliko organizaciji lahko koristi ravno strokovni tajnik. Nihče namreč bolj hitro ne uvidi potreb oziroma ne najde odpomoči, kot ravno strokovni tajnik, pa naj bo to v delavski ali nameščenski organizaciji.

Gospodarsko stanje zveze.

Iz poročila blagajnika smo posneli, da znaša skupna imovina 8707.82 Din. Od te vsote odpade na podporni fond 6696.20 Din. Članstvo plačuje članarino zelo redno in ni skoraj nikakih zaostankov.

Po poročilih odbora se je razvila debata, tekoma katere je bilo tudi stavljeno vprašanje glede našega razmerja do drugih nameščenskih organizacij. Tov. Rutar je podal točno ves potek in naše delo v tem oziru, ter je članstvo z

zadovoljstvom vzelo na znanje in povsem odobrilo stališče odbora.

K poročilu blagajnika je bilo podano tudi poročilo o izvršeni reviziji radi nepravilnih izplačil prejšnjega odbora iz podpornega fonda. Poročevalec je točno navedel, za koliko je bil podporni fond oškodovan in koliko je mogel odbor še v zadnjem hipu rešiti od že nakazane denarja.

Sprememba pravilnika za podporni fond.

Odbor je smatral za potrebno, da nekoliko izpremeni in poenostavi pravilnik podpornega fonda, ki zadobiva vedno večjo važnost v življenju nameščencev ter je treba stremeti za tem, da bodo v ta fond vsi nameščenci plačevali svoje prispevke. Predlog za spremembo je bil soglasno odobren.

Debata o položaju nameščencev in njihovih socialno-gospodarskih ustanov.

Točna analiza o položaju našega nameščencev in nameščenskih socialno-gospodarskih ustanov je bila podana iz referata, katerega priobčujemo na drugem mestu. Popolnoma na mestu je, če priznamo storjene napake in to priznanje gotovo ne bo organizaciji v škodo, temveč le v korist, ker bodo nameščenci dobro znali ločiti našo odkritost od demagoške kritike drugih. Po referatu se je vnela živahna debata tako o nameščenskem odseku Delavske zbornice, o katerem je članstvo mnenja, da bi lahko posloval nekoliko živahnejše in se nekoliko bolj pobrignil za pravice nameščencev. Predvsem je bilo čuti željo, da bi se nameščenski referent DZ nekoliko aktivnejše udeleževal v delu za nameščence, mesto na drugih poljih. Svoje nezadovoljstvo je izrekel članstvo tudi glede podeljevanja stavbnega kredita nameščencem pri Pokojninskem zavodu. Prvič ni pravilno, da PZ ne obvešča organizacij kdaj se podeljujejo krediti in drugič, naj zniža za posojila nameščencem obrestno mero. Naš zastopnik v PZ naj preskrbi pravilnik o podeljevanju kreditov, da moremo z njim seznaniti naše članke, ker ta ali oni bi si rad postavil svoj dom, pa mu ni znano, ali in pod kakšnimi pogoji more dobiti posojilo pri PZ. Mnogo je bilo tudi kritike glede trdih pogojev, pod katerimi daje PZ članom-nameščencem kredite. Ta strogost je pač na mestu namr. privatnikom, za stavbno posojilo nameščencu pa jamči njegova plača, a najboljša jamstvo je hiša. Članstvo je mnenja, da bi bila oprezna izposojevalna politika razumljiva pri privatnikih, pri katerih so šli v izgubo že milijoni, dočim pri svojih zavarovanih zavod dosedaj še ni beležil izgub. Obrestna mera za nameščenska posojila je previsoka in naj se zniža. Vemo, da mora PZ, ako hoče kriti vse svoje obveze, obrestovati ves kapital po 6%, vendar bi se dala razlika, ki bi s tem nastala pri nameščenskih posojilih, nadomestiti kje drugje.

Volitve novega odbora in nadzorstva.

Pri volitvah so bili soglasno izvoljeni v odbor sledeči tovariši: Kordin, Savenc, Rozman, Velkavrh, Nagode, Korun in Justinova. Namestnike v odbor pa volijo izmed svojih članov naše podeželske skupine in sicer Celje, Kranj in Trbovlje vsaka po enega. Namestniki bodo igrali odsej važno vlogo, kajti udeleževati se bodo morali širših odborovih sej ter tolmačiti odboru želje podeželskega članstva ter njegovo gledanje na razne nameščenske probleme. Priznati namreč moramo, da gleda dežela na vse pojave z bolj kritičnimi očmi, nego mi meščani. V nadzorstvo so bili predlagani in izvoljeni tovariši: Rutar, Žužek in Dobovišek; kot dele-

Položaj nameščencev in njihove socialno-gospodarske ustanove

Ako hočemo položaj nameščencev na kratko označiti, bi dejali: »Ostalo je isto, kot je bilo v preteklem letu«, z edino razliko, da se zaposlitev dobi nekoliko lažje, a plače so mizerne in jih delodajalci še vedno znižujejo. Kdaj se bo to reduciranje plač ustavilo, ne moremo prerokovati. V neki meri se zna to zgoditi, ako vlada uresniči svojo namero, da odpomore kmetu, ki tvori največji kader našega prebivalstva. Ako bo kmet imel denar, bo zopet lahko kupoval in mrtvilo v trgovini, kjer je zaposleno največ naših nameščencev, bo prenehalo.

Slabega položaja nameščenstva pa ni kriva samo kriza, na katero se le preradi izgovarjamo in sklicujemo ter ji pripisujemo vso revščino, ki nas je zadel. V veliko večji meri smo temu krivi mi nameščenci sami radi svoje popolne brezbriznosti do strokovnih organizacij. Za vse mogoče organizacije pridobiti ljudi, a za strokovno najtežje. Ni to slučaj samo pri naši organizaciji, temveč še v večji meri pri drugih sorodnih organizacijah, ki sicer izkazujejo visoko število članstva, a članarine ne inkasirajo niti polovice tega, kakor mi. Ob raznih prilikah, kot so volitve v socialne ustanove, se sicer pokaže, koliko ima ena in druga organizacija somišljenikov, vendar na te organizacije ne more dosti zidati. V tem oziru sličimo nameščenske organizacije bolj političnim strankam, ki so po večini brez organiziranega članstva ter temelje na somišljenikih. Ako hočemo nameščenci svoj položaj izboljšati, pa je nujno potrebno, da se organiziramo. To je življenjska potreba nameščenstva in dokler se tega ne bomo zavedli, toliko časa ne moremo in tudi ne smemo računati na kako trajno izboljšanje. Moč organizacije se je izkazala pri našem delu v preteklem poslovnem letu. Imeli smo namreč priliko, da v nekem podjetju posredujemo za nameščence, katerim se je hotelo reducirati plače in tudi nameščence. Tu je nameščenstvo stopilo enotno v obrambo svojih pravic ter je bil menda to edinstven slučaj, da je enkrat prišlo neke do organiziranega odpora in da so imele priliko posredovati nameščenske organizacije. Uspeh skupnega nastopa se je takoj pokazal, kajti podjetje se je zballo odpora nameščenstva še bolj pa javnosti ter je zahteval ugodilo.

Tudi na obratne zaupnike nameščenci radi pozabljamo in vendar je obratno zaupništvo ustanovljeno z namenom, da olajšava položaj nameščencev v podjetjih, poravnava in posreduje med spori, ki nastajajo med delojemalcem in njegovim gospodarjem.

V veliki meri k izboljšanju našega položaja pripomorejo tudi naše socialne ustanove, ki so: 1. Delavska zbornica; 2. Trgovska bolniška blagajna; 3. Trgovska bolniška in podporno društvo in 4. Pokojninski zavod.

Delavska zbornica.

Važnosti Delavske zbornice se nameščenci še premalo zavedamo, kajti ravno potom te ustanove nameščenstvo v največji meri sodeluje pri zakonodaji. Pri tem bi opozoril na dogodke v preteklem letu, ko so bile ogrožene pravice nameščencev, pridobljene z obrtnim zakonom. Nameščenske strokovne organizacije so potom delavskih zbornic dosegle, da se noveliranje obrtnega zakona ni izvedlo tako, kot so si delodajalci zamislili. Naša organizacija je, v kolikor je v Delavski zbornici zastopana, si vedno prizadevala, da kar več doprinese k izboljšanju položaja zasebnih nameščencev. Naj med drugim navedemo, da smo zahtevali, naj

se v novi pravilnik o odpiranju in zapiranju trgovin vnese angleško soboto. Da nismo uspeli, je krivda drugje, delodajalci imajo na oblasti še vedno večji vpliv, nego delovno ljudstvo. Delo v nameščenskem odseku DZ ni tako živahno, kot bi moralo biti, vendar pa posamezne nameščenske strok. organizacije pri vseh važnejših vprašanjih, ki tičejo nameščencev kot celote enotno nastopajo.

Trgovska bolniška blagajna.

Trgovska bolniška blagajna je ustanovljena samo za trgovske nastavitelje in nameščence ter v ugodnostih, ki jih nudi članom v slučaju bolezni, precej prednjači pred OUZD. Poslovanje blagajne je še dokaj korektno in tudi aktivno. Ravno stremenje po aktivnosti pa je deloma vzrok, da zdravniki ne smejo predpisovati članstvu dražjih, a učinkovitejših zdravil, temveč se omejujejo na cenejša, a manj učinkovita zdravila. V tem oziru bo treba ukreniti, da se ta nedostatek odpravi. Kakor Damoklejev meč pa visi nad društvom stalna nevarnost, da ga ne spravi pod svoje okrilje SUZOR, in ravno v poslednjem času smo morali energično protestirati proti tej nakani, o čemer je članstvo bilo informirano iz »Delavske Pravice«.

Trgovsko bolniško podporno društvo.

V ozki zvezi s Trg. bol. blagajno pa je Trgovsko bolniško in podporno društvo in marsikak nameščenec še danes ne loči enega od drugega. Na občnem zboru tega društva, ki se je vršil meseca aprila p. l., smo nastopili kompromisno z Združenimi in dosegli dve mesti v odboru in eno v nadzornstvu. Večina pa je pri volitvah izvršilnega odbora vsa mesta pridržala zase, tako, da nismo v izvršitvi zastopani in zato nimamo zadostnega vpogleda v poslovanje društva. V naslednjem času pa je opažati pri večini voljo, da storjeno krivico popravi in se vrše razgovori glede našega vstopa v izvršitvo. Društvo kot tako je za nameščence velikega socialnega pomena in priporočamo vsem nameščencem, da se včlanijo, kajti slej ali prej bo pri vsakem nastopila potreba, da išče pomoči pri tem društvu.

Pokojninski zavod.

Kot poslednja, a mogoče najvažnejša ustanova pa je Pokojninski zavod. V pokojninski

zavod se stekajo visoki prispevki nameščenstva s ciljem, da se mu bodo na starost povračali v obliki pokojnine. Vsled visokega prispevka se pri PZ nabira kapital, ki stalno raste in danes dosega zavidljivo višino preko 500 milijonov Din. Ravno radi tega kapitala pa je borba za nadvlado v tem zavodu vedno večja in se tu križajo interesi ter vplivi vseh mogočih faktorjev. Ta borba se vrši javno le v neznatni meri, a tembolj za kulisami. Vsled tega je PZ v stalni nevarnosti, da izgubi samostojnost in ni dolgo od tega, ko smo se morali boriti za avtonomijo PZ. Ta nevarnost pa še ni odstranjena, kajti premoženje preko 500 milijonov Din je preveč vabljivo, da bi se ga kar tako pozabilo. O gospodarstvu v PZ smo imeli priliko že veliko brati. Da je gradbena politika PZ bila popolnoma zgrešena in ni zasledovala niti od daleč socialnih vidikov, je popolnoma gotovo ter sploh ni nameščenca, ki bi o tem dvomil. Zato se je pa zidanje palač ter nebotičnikov enkrat za vselej prenehalo in se ni bati, da bi se še trosil denar za take namene. Zdelo se bo morebiti, da nismo dovolj odločno obsodili napake, ki se je napravila z zidavo nebotičnika. Pri tem smo stali na stališču, da ni nobena možnost kriče obsojati napako, ki je postala že vsem vidna, tak način kritiziranja meji že na demagogijo. Takrat, ko se je sklepalo o zidavi nebotičnika, je bil čas, da vsak izreče svoj »veto«, a tedaj ni nihče predvideval težav naslednjih let in danes radi tedanje napake ne bomo menda nebotičnika podirali. Tedaj, ko se je o zidavi nebotičnika sklepalo, nismo bili zastopani v upravi, a pošteno in odkrito moramo priznati, da smo k nameri molčali, kakor so molčali in odobrvali zidavo tudi vsi oni, ki gradbo nebotičnika danes najbolj obsojajo. Od 40 nameščenskih delegatskih mest nam pripadajo tri, ki smo jih dobili glasom kompromisa, kateri se je sklenil med nameščenskimi organizacijami. V upravi pa nismo zastopani in tudi nimamo točnega vpogleda v poslovanje. Zdi se nam pa, da bi se varčevalna politika sedanje uprave lahko še strožje izvajala, ker obstoja še dovolj možnosti, da se denar prihrani za druge namene. Da priborimo zavarovancem krajšo čakalno dobo, smo na zadnjem občnem zboru vložili predlog, naj se službena doba omeji na 60 mesto dosedanjih 65 let. V koliko bomo uspeli, se bo šele videlo.

V ostalem smo članstvo vedno o vsem poskušali točno informirati potom »Delavske Pravice«, vsled tega smo se v svojem poročilu omejili le na najpotrebnejše.

Nekaj praktičnih nasvetov

Gospodarska ali katerakoli druga organizacija mora za svoj uspešen napredek imeti tudi dovolj finančnih sredstev. Taka sredstva pa morajo znati člani požrtvovalno zbirati. Brez nič ni nič. Tega reka se dobro zavedajmo tudi mi in ne bodimo malodušni, kadar je treba nakazati kak znesek za svojo strokovno organizacijo. Predvsem mislimo na članarino. Članarina pri nas ni malenkostna, pa tudi ne velika, ako pomislimo na njen veliki pomen. Naši tovariši ročni delavci zmorejo 10 Din na mesec in mogoče še nekaj več za svojo skupino. Mi privatni nameščenci res ne smemo ostajati za njimi. Ne, še pogumaj jim dajmo s tem, da poleg redne članarine prispevamo še za »Podporni fond«. Naš »Podporni fond« je res primeren za vsakega nameščenca, da si zagotovi za slučaj najtežjih dni lepo denarno podporo. Od vseh podobnih fondov pri nas je naš gotovo najugod-

nejši. Tako zbran denar je treba le pravilno in previdno upravljati, pa je sigurnost zagotovljena.

Zavedajmo se predvsem tudi tega, da s članarino vzdržujemo svoj delavsko-nameščenski tednik »Delavska Pravica«. Vedno in povsod se poudarja, da je v tisku ona moč javnega mnenja, po kateri se vse usmerja. Na to ne pozabimo tudi mi. Predvsem skrbimo, da bomo sami vestno zasledovali svoj list, pridobivali mu novih naročnikov; opozarjali nanj tovariše; povsod zahtevali »Delavsko Pravico«; se vedno in povsod nanjo sklicevali; pri onem trgovcu, pri katerem kupujemo, zahtevajmo, da v njej oglašuje; kupujemo le pri onih tvrdkah, ki podpirajo naš tisk. To je nekaj praktičnih mišljajev, kako dvigniti naš tisk, pa tudi našo zavest. Vsak član naj gre na delo za napredek naše organizacije, ki je poštena in pogumna.

Prispevek za dečjo opremo.

Svoječasno je znašal ta prispevek okrog 500 Din. S tem je bilo poroščeno vsaj delno omogočeno, da je mogla opremiti dete ter si privoščiti kak priboljšek, ki ga je tedaj tako zelo potrebna. Ta prispevek je bil pa pred leti znižan na 150 Din. S tem je bila napravljena velika socialna krivica, ki danes toliko bolj kriči po odpravi, ker je znano, da število novorojencev stalno narašča. Ne rabimo samo lepih besedi o »beli kugi«, temveč z dejanji bi bilo treba odpraviti k odpravi tega zla. S takimi odredbami se pa nehoti dosega ravno nasprotno.

gati za občni zbor Jugosl. strok. zveze pa tov. Terčelj in Silvester.

Na novo delo.

Pri slučajnostih je bil razgovor o prispevkih v banovinski bednostni fond. Tov. Rozman je obrazložil ves neumisljen obstoj tega fonda, od katerega nameščenci nimamo ničesar, pač pa se iz njega nastavlja učitelji, katere bi itak morala vzdrževati država. Tudi delavstvo njima nič od tega fonda ter bo treba pričeti energični boj za odpravo brezposelnega fonda v taki obliki, kakoršen je.

Občni zbor je potekel v popolnem soglasju

in ob stvarnih razgovorih, katerih se je članstvo udeleževalo z velikim zanimanjem. Videlo se je, da imajo člani v društvu vsled njegovega neodvisnega stališča neomajno zaupanje. Ne moremo se sicer ponasati s tisočimi članstvom, toda kar je, je zdravo in kleno. Saj so vsa velika gibanja vzrastla iz ozkega kroga ljudi. Tako bo tudi naše društvo rastle, ker je zdravo v svojih načelih. Iz občnega zbora smo tudi videli, da se nam za društvo ni treba bati, ker zadnja kriza ga je samo pomladila in napravila njegove sile še bolj prožne in pripravljene za borbo v dosegu pravic, ki gredo nameščencem.

Pravilnik

za podporni fond »Strokovne zveze privatnih in trgovskih nameščencev Jugoslavije« v Ljubljani.

1. Na podporni fond odpadajoči prispevek v II. razred Din 15 in v III. razred Din 20 se plačuje s članarino ki je določena za upravo organizacije in list »Delavska Pravica«.

2. Kdor je v zaostanku s članarino za več kot dva meseca, izgubi vse članske pravice, obenem seveda tudi do podpor iz fonda. Pravice si more zopet pridobiti, če plača vse zaostanke in redno plačuje članarino 12 mesecev. Toda v tem času ima le pravico novo pristopivšega člana.

3. Podporo dobi vsakdo po onem razredu, v katerega je plačeval prispevke dve leti pred nastankom pravice do podpore. S prestopom v 1. razred ugasnejo pridobljene pravice.

4. Član more izčrpati podporo za katerokoli panogo vsako leto. Če ne izčrpa podpore za en primer, pa se ta primer (bolezen itd.) isto leto ponovi, ima pravico do podpore do one vi-

šine, kolikor ni izčrpal celotne podpore ob prvi potrebi.

5. Potne podpore se izplačujejo le brezposelnim za iskanje dela. Pri odmeri podpore se računa najcenejše prevozno sredstvo in največ dnevnice Din 30.

6. Upravičenost do bolniške podpore dokaže član z odrezkom nakazila hranarine, ki jo je dobil nakazano od pristojne bolniške blagajne (OUZD, nameščenske blagajne itd.). Če obstoji pri blagajni zadržek za izplačilo hranarine (regres), je treba to dokazati.

7. Upravičenost do brezposelne podpore se dokaže z brezposelno izkaznico pristojne občine ali javne borze dela.

8. Čas prejemanja podpor, ko se prispevki ne plačujejo, se šteje v pasivno članstvo in se upošteva pri določanju članstva negativno.

Članarina se plačuje za vsak tekoči mesec v naprej.

Članarina:	II. razred Din 15—					III. razred Din 20—				
Doba članstva, višina podpor in pogrebnine:										
Razred in	II.					III.				
Članstvo. Let	2	4	6	8	10	2	4	6	8	10
Podpora za t dnov	8	12	16	20	25	8	12	16	20	25
Brezposelna podpora na teden Din	40	45	50	55	60	80	90	100	110	120
Bolezenska pod. ora na teden Din	30	35	40	45	50	60	70	80	90	100
Pogrebina	Din 500—					Din 1000—				

Člani I. razreda plačujejo Din 10 in ne spadajo k podpornemu fondu. V slučaju, da član prosi za podporo, pa ni dosegel karentne dobe

po toč. 3 tega pravilnika, kakor za vse izredne podpore, odloča o tem načelnstvo.

VINIČARJI

Limbuš. Letošnji redni občni zbor skupine smo že opravili. Udeležba viničarjev je bila lepa, poročilo tajnika zveze tov. P. Rozmana poučno in smo po njem navdušeni za nadaljnje delo in borbe. Izvoljen je bil ponovno stari odbor. Tovariši, v slogi je vsa naša moč, le v delu in borbi pa naši uspehi. To geslo naj nas vodi v tem novem poslovnem letu.

Maribor. V nedeljo, 3. februarja je bil sklican redni mesečni sestanek v prostorih JSZ. Poleg določitve občnega zbora in drugih podrobnosti je bilo na dnevnem redu tudi važno predavanje tov. Petra Rozmana o pravilnem pravnem postopku viničarskih komisij striktno po določbah viničarskega reda in z ozirom na razne trike pri takih razpravah od strani vinogradnikov. Zborovalni prostori so bili vsled velike udeležbe viničarjev premajhni, čeprav smo sestanek sklicali samo z notico v »Delavski Pravici«.

Maribor. V občini Košaki, kateri predseduje banski svetnik in senatorski namestnik gosp. Janžekovič, se zahteva, da morajo viničarji plačati 25 Din za kolke na predlog za viničarsko komisijo, drugače se ne sprejme ter razprava ne razpiše. Ker te takse na predloge viničarskih komisij, nobena občina ne pobira, so nekateri trdili, češ, da se hoče s tem delati viničarjem ovire, kateri v takem času navadno niti enega dinarja nimajo. Tako menijo, da bi vsaj tako deloma zavrli viničarjem možnost, stopiti na prste svojim delodajalcem. V nekaterih slučajih je v resnici tako tudi bilo. Predlog viničarja je bil zavrnjen in je ta moral počakati, da je odnekod dobil teh 25 Din za kolke, ali pa je svojo namero po viničarski komisiji sploh opustil. Vendar pa je na intervencijo tov. Petra Rozmana zadeva bila pojasnjena, češ, da se pobira ta taksa na podlagi taksnega zakona. Dobro!

V nadaljnje tega ne bomo preiskavali, niti se o tem pritoževali. Odločili smo se na drugo pot. Običajno vinogradniki povzročijo to, da viničarji morajo tožiti, zato naj tudi oni nosijo vse tozadene stroške, za kolke na predlog.

Dne 16. februarja je na razpravi viničarske komisije prišlo do razsodbe, da ima vinogradnica g. Schwarz zastopana po svojem oskrbniku gosp. Markotu plačati viničarju tov. Hrašniku Jožetu 482 Din in zraven tudi povrniti 25 Din za kolke. Viničarjev zastopnik tov. Rozman P. je to zahteval.

5 Din se je resnično pripisalo k zgornji vsoti. 20 Din pa je delovodja gosp. Košenina vrnil viničarju v denarju. To je sicer vse po pravici, samo če je to potem tudi v skladu s taksnim zakonom, da se obvezana in plačana kolkovina občinski oblasti lahko brez nadaljnjega vrne v dinarjih nazaj, če pravdo izgubi, recimo vinogradnik. Res čudne stvari!

Slatina Radenci. Vinogradnica Lidija Kodolič se ni hotela odzvati povabilu na razpravo viničarske komisije, katero je zahteval tov. Vaupotič Fr., viničar v Janževem vrhu. Komisija pa je razsodila, da vinogradnica mora plačati viničarju vse zahtevke. Trideset dni nato je viničar vložil pri sodišču še izvršilni predlog. Zdaj naenkrat, ko se je videlo, da viničarski red, viničarske komisije in njeni sklepi le niso navaden »špas«, se je začelo tekanje sem in tja. Vinogradnici so hoteli na vsak način pomagati iz zagate. Predsednik občine je sklical ponovno razpravo. Tej komisiji je nameraval predsedovati ne predsednik občine, kakor to določa viničarski red, marveč sam narodni poslanec JNS gosp. Zemljčič. Viničarja je prišel zastopat tov. P. Rozman. Gosp. Zemljčič je razpravo otvoril in poudaril, da je bila prvotna razsodba viničarske komisije nepravilna in da se je spis o razsodbi dostavil vinogradnici potem občine, komaj mesec dni za tem. Tov. Rozman pa je podal naslednjo izjavo: »Prva viničarska komisija je bila pravilno sklicana, vinogradnica Kodolič pravočasno povabljen, ki pa ni hotela priti. Komisija je pač razsodila in vinogradnica je imela tekom 30 dni pravico, pritožiti se zoper to razsodbo pri sodišču. Dolžnost občine ni, da dostavlja razsodbe vinogradnikom. 30 dnevni rok za pritožbe se začne z dnevom, ko je bila izrečena razsodba, ne pa z dnevom dostavitve akta o razsodbi. V tem slučaju je trideset dni že poteklo in vinogradnica je izgubila pravico do vsake tožbe. Razsodba viničarske komisije je pravomočna. Ponovne razprave pred viničarsko komisijo več ne priznavamo in ne potrebujemo, smo pa pripravljene porazgovoriti se, če vinogradnica hoče viničarju plačati njegove zahtevke, brez, da bi zato vložili pri sodišču izvršilni predlog.« Ker pa vinogradnica ni hotela sporazuma, smo se razšli. Namiseljena viničarska komisija se ni vršila, igra z zakonitostjo viničarskega reda se je torej to pot, ponesrečila.

Kleparji

Ljubljana. Občni zbor naše skupine, ki se je vršil dne 17. februarja, je pokazal, da so med nami še tovariši, ki znajo ceniti delo strokovne organizacije in braniti svoje lastne interese. Predsednik je v svojem poročilu navajal, da je mnogo tovarišev kleparjev in inštalaterjev, ki še niso prišli do prepričanja, da jim je potrebna strokovna organizacija za izboljšanje njihovega položaja. Sledilo je poročilo tajnika, ki navaja, da se je vršilo v letu 12 odborovih sej in 7 članskih sestankov. Nadalje je sledil referat tov. tajnika, v katerem je ugotavljal, da se člani ne udeležujejo članskih sestankov samo zato, ker mislijo, da je moč njegovega delodajalca bolj koristna, kakor pa močna strokovna organizacija. Nadzorstvo je predlagalo odboru absolutorij. Strokovni tajnik tov. Rozman nam je v jedrnatih besedah orisal pomen dela v strokovni organizaciji. Pri volitvah so bili v odbor izvoljeni sledeči tovariši: **Ferkov Avgust, Pauer Žane, Lukner France, Grubič Gvido, Čertanc France, Remžgar Maks, Renar Viktor, Zalar Janez, Grandlovec Karol, Kramar Jože.** Govorili so tudi o izboljšanju položaja in napredka skupine tov. Ferkov, Jerančič in Remžgar. Občni zbor je pokazal, da ne klonemo. Naše delo v bodoče bo šlo za tem, da zberemo v naš krogi vse, ki spadajo v našo stroko. Tajnik.

Tekstilno delavstvo

Kranj. V nedeljo, 10. februarja, smo imeli občni zbor, ki je pokazal vse naše delo v preteklem letu. Udeležba je bila kljub velikemu snegu zadovoljiva. Izvolili smo nov odbor in sicer: predsednik **Tomažič Jože**, podpredsednik **Gogala Jože**, tajnik **Fajfar Tone**, gospodar **Fran-ko Dušo**, blagajnik **Rogač Janko**; nadalje odborniki namestniki: **Pestotnik Janez, Papež Franc, Cegnar Mirko**; nadzorstvo: **Dr. Anton Megušar, dr. Šilar Igo** in **Šimenc Luka**; razsodišče: **Getz Franc, Tomat Vili, Smolej Roza**. — Iz poročila smo povzeli razveseljivo dejstvo, da se je organizacija v času od zadnjega občnega zbora dvignila od peščice članstva na skoraj 500 članov. V tem času je vodila že hud mezdni boj v Iki, izvedla volitve obratnih zaupnikov v mnogih kranjskih tovarnah in vlila delavstvu stanovsko zavednost ter upanje na boljše čase. To delo bo organizacija vodila še nadalje ter storila vse, da pribori kranjskemu delavstvu dostojen položaj. — Volitve obratnih zaupnikov so bile 9. februarja v Tiskovnem društvu v Kranju. Za zaupnika je bil izvoljen na naši listi **Tone Fajfar**. — **Tovarna Intex** ne ve, kaj določa zakon o volitvah obratnih zaupnikov, zato je izvedla volitve na prav originalen način. Podjetnik je sam sestavil listo in jo dal delavstvu na glasovanje, in sicer tako, da so se delavci podpisali. Nekateri, ki so agitirali za listo, so delavstvu dopovedovali, da bodo odpuščeni, če liste ne podpišejo. Tako teptajo tuji podjetniki naše jugoslovanske zakone in izvajajo pritisk na naše delavstvo. Tako izvoljenih ljudi delavstvo ne more smatrati za delavske zaupnike, ampak za zaupnike kapitala. Prav bi bilo, da tu poseže oblast vmes in naredi red. — **Tovarna Ika** je po šesttedenskem počivanju spet začela deloma obratovati. Delavke so v času brezposelnosti dobivale podporo od Borze dela. Vendar pa nekatere še dozdej niso prejele podpore. Tega zavlačevanja so krive večinoma občine, ki ne odpošiljajo takoj zadevnih pol na Borzo dela. Častna izjema je predoseljska občina, ki je poskrbela, da so delavke podporo takoj dobile. — **Kolektivna pogodba v tovarni Semperit**, kjer je delavstvo organizirano pri marksistih, je odpovedana. Čaka jih prav taka preizkušnja, kakor jo je JSZ doživela v tovarni Ika, ko se marksisti niso prav nič zavedali, kaj je njihova dolžnost. Rajši so blatili našo organizacijo, kot da bi pokazali svojo delavsko zavednost. Mi položaj v Semperitu gledamo bolj delavsko in želimo, da bi delavstvo vzdržalo sedanjí položaj ali ga celo izboljšalo. — Na praznik sv. Jožefa bo JSZ v Kranju priredila velik delavski dan za ves kranjski okraj. S pripravami smo že pričeli, da bo mogel biti ta dan res velika proslava in manifestacija krščanskega delovnega ljudstva. Za to priliko pripravljamo socialno dramo »Boštjan iz predmestja«, ki je visoka pesem krščanskega socializma, igra, kakršne Slovenci dozdej še nismo imeli, kakor je izjavil odličen poznavalec dramske literature in obenem znani slovenski prosvetni delavec.

Kovinarji

Jesenice. »Delavska Politika« z dne 16. t. m. se strahovito jezi in nas napada, češ, da smo s tem, ko smo v našem listu št. 4 med drugim omenili tudi, da je novoizvoljeni glavni zaupnik svak bivšega glavnega zaupnika Mohorića Franca, hoteli škodovati ugledu g. Perkota, sedanjega glavnega zaupnika. Na ta napad »Delavske Politike« odgovarjamo samo v toliko, da je to podtikovanje nam neutemeljeno in da se izrazimo po dopisnikovem zares »nesramno«. Kot delavce nas bo samo veselilo, ako bo glavni zaupnik vršil svojo nalogo v okviru svojih dolžnosti in ne kot eksponent marksizma.

Jesenice. Vse članstvo obveščamo, da se v okviru sklepa upravnega odbora vrši občni zbor skupine v nedeljo, 3. marca ob pol 10 dopoldne. Dnevni red objavimo prihodnjič. Vsak naj skuša svoj zaostanek na članarini čimprej urediti.

V nedeljo, 24. t. m. ob pol 10 dopoldne se vrši zbor organizacijskih zaupnikov. Ker se bo poleg sestave kandidatne liste za novi odbor poročalo tudi o poteku važne širše seje Jugstrok, zveze, ki se je vršila preteklo nedeljo, pozivamo vse zaupnike, da se zbora sigurno in točno udeležite.

V petek zvečer ob pol 10 priredi S. A. K. »Gorenje« važno in zanimivo predavanje. Predava g. dr. Furlan, šef-zdravnik protituberkuloznega dispanzerja. Vabljeni tudi člani strokovne organizacije. Kdor je prost, naj pride!

Vsem članom združnikom! V nedeljo ob pol 4 popoldne se v dvorani Krekovega doma vrši redni občni zbor naše gospodarske ednice I. Del. konsumnega društva. Pridite vsi!

Rudarji

Zagorje. V nedeljo, 24. febr. ob 9 dopoldne se bo vršil redni občni zbor skupine rudarjev v dvorani Zadrugnega doma. Tovariši! Zopet je potekla doba enega leta, v kateri je bil rudar težak boj za svoj obstanek. Naš skupinski odbor se je tega dobro zavedal, kakor tudi članstvo, ki je visoko cenilo solidarnost skupne borbe za svoje najosnovnejše pravice. Zato tovariši, naj v nedeljo nobenega ne manjka, ko bo polagal stari odbor račune za svoje delo, kateremu ste poverili zaupanje za dobo enega poslovnega leta. Vsak ima pravico, da iznese na obnem zboru svoje misli in da se potem izvoli zopet odbor, ki bo neumorno delal za procvit naše organizacije in splošne koristi celokupnega rudarskega delavstva. Torej v nedeljo na svidenje! Pripeljite nam naklonjene tovariše, ki mogoče tudi želijo vstopiti v naše vrste! Pride delegat iz Ljubljane.

RAZNO

Novo mesto. Delavstvu, včlanjenemu v »Strokovni skupini del. in namešč. v Novem mestu«, javlja odbor, da se sestanki in seje vrše vsak ponedeljek točno ob pol osmih zvečer v prostorih Rokodelskega doma. Članstvo se obvešča, naj redno obiskuje sestanke, na katerih se bodo vršila predavanja o delavskih vprašanjih. Ker so predavanja vezana med seboj, ne zamudite nobenega, ker sicer je nemogoče dobiti celoten pojem o delavskih vprašanjih. V kratkem pričnemo z zelo zanimivimi skioptičnimi predavanji.

Pripravlja se tudi ustanovitev Mladinske zveze JSZ, katere je namenjena predvsem delavskemu, nameščenskem in kmetškemu naraščanju. Vse potrebne informacije dobite ob ponedeljkih v Rokodelskem domu na sestankih Strokovne skupine delavcev in nameščencev.

Petrovče. V nedeljo, dne 24. februarja bo imela naša skupina svoj prvi redni občni zbor, in sicer se bo vršil pri g. Josipu Jelovšku v posebni sobi ob 9 dopoldne. Na dnevnem redu so poročila o dosežanju delovanju, volitve odbora in odsekov ter sprejem novega članstva in slučajnosti. Želeli bi vsi, da se občenega zbora udeležijo vsi člani in članice, ter da pripeljejo s seboj še druge, ki žele vstopiti v našo skupino. Tovariši in tovarišice, zbirajmo skupaj somišljenike naše organizacije, zbirajmo mladino in jo pritegnimo v našo organizacijo.

Celjsko okrožje

Celje. Članstvo celjske skupine! Udeležite se polnoštevilno v nedeljo, 24. febr. ob pol 9 dopoldne v Delavski zbornici občenega zbora celjske skupine. Niso vsakdanje besede o obnem zboru, temveč je važno merilo o delu odbora kakor organizaciji. Člani in somišljeniki, dolžnost Vas kliče, odzovite se!

Neposredni davki in delavstvo

VII.

V dodatku bomo navedli še nekaj statističnih ilustracij, ki skušajo analizirati, kako so neposredna davčna bremena, ki se delavstvu nalagajo, na poedine skupine porazdeljena. Vendar naj služi to le v podrobnejši ilustraciji. Že iz tega, kar smo v zgornjih poglavjih povedali, se jasno vidi, da je odpor delavstva in nameščentva proti davčnim zakonom, ki smo jih dobili v zadnjih letih, več kakor upravičen. Treba je delati na to, da se odpravijo:

a) 1% davek za delavske mezde po § 16. finančnega zakona;

b) davek po zakonu o samoupravnih cestah, kjer se pobira od industrijskega in obrtnega delavstva v denarju.

Socialni fond, kakor je bednostni fond v Dravski banovini, bi mogli ostati. Morajo pa bremena in dajatve med posamezne sloje prebivalstva vse drugače porazdeliti in pritegniti k sodelovanju vse prebivalstvo, ne pa samo majhnega dela.

Kar se kmetškega prebivalstva tiče, je treba pripomniti, da lahko del tega prebivalstva k lažnji krize vsaj v naravi (z živili itd.) prispeva.

Če se fonda ne da tako razširiti, ga je treba ukiniti ali pa preodkazati ves njegov donos Javni borzi dela in Glavni bratovski skladnici.

STATISTIČNE ILUSTRACIJE.

I. Podatki o prispevku poedinih stanovskih in mezdnih skupin k uslužbenskemu davku.

a) Po podatkih Ministrstva financ so znašala vplačila na uslužbenški davek (v milij. Din).

	I. 1932/33 (11 mesecev)	I. 1933/34
od javnih nameščencev	101.75 (108)	95.54
od privatnih nameščencev in delavcev	124.18 (133)	117.40
	225.93 (241)	212.94

Številke v oklepaju so preračunane na celo leto 1932/33;

b) Po poklicnih skupinah so znašali I. 1932/33 dohodki od zaslužka, podvrženi uslužbenskemu davku, v milij. Din kakor sledi:

	I. 1932/33	I. 1933/34
javnih nameščencev po državnem proračunu banovinskih in občinskih uradnikov	3593	450
banovinskih in občinskih uradnikov	4043	

skupaj javnih uradnikov	700
železniških uradnikov	500
železniških delavcev	150
občinskih in državnih podjetij brez rudnikov	350
rudarskih in topilniških delavcev	4400
delavcev, zavarovanih pri SUZOR-ju	

Na osnovi tega dejanskega stanja je verjetno, da se šteje v statistiki ministrstva financ uslužbenški davek od železnice in drugih državnih in samoupravnih podjetij v skupino privatnih nameščencev in delavcev. Drugače bi si pod a) navedenih rezultatov ne mogli prav razlagati. Pod to predpostavko pa se ujemajo doseženi rezultati približno z našimi cenitvami, doseženimi po študiju davčnih postavk, izplačanih mezdnih vsot in mezdnih razredov.

Po teh cenitvah so plačali uradniki za uslužbenški davek zadnja leta v povprečju 2.6% vsote njih plač, delavci 1.6%, zasebni nameščenci pa 3%.

Ako vzamemo zavarovano mezdo Osrednjega urada za zavarovanje delavcev — tu so včlanjeni delavci in privatni nameščenci — je treba k zavarovani mezd pribiti najmanj 10% kot razliko med zavarovano in dejansko mezdo, potem pa istotoliko

odbiti kot mezdo, odpadajočo na prvih šest mezd-nih razredov, ki ne plačujejo davka. Iznos uslužbenskega davka, odpadajoč na članstvo SUZOR-ja, znaša 2% celotne zavarovane mezde SUZOR-ja. Pod temi predpostavkami prihajamo do sledeče porazdelitve uslužbenskega davka na poedine poklicne kategorije:

državni in banovinski uradniki	105,000.000
železniški uradniki	18,000.000
železniški delavci	8,000.000
delavci in nameščenci občinskih in državnih podjetij brez rudnikov	3,000.000
delavci in nameščenci rudnikov in topilnic	7,000.000
delavci in nameščenci, zavarovani pri SUZOR-ju	88,000.000
skupaj	124,000.000

Zelo zanimiv vpogled v donos uslužbenskega davka po mezd-nih kategorijah daje sledeči za članstvo SUZOR-a sestavljeni pregled:

Mesečni	Število obdavčenih		Iznos davka v milij. Din.	
zaslužek:	1932/33	1933/34	1932/33	1933/34
500— 720	87.000	85.000	5.5	5.4
720— 850	63.000	47.000	4.0	3.5
850—1000	46.000	39.000	5.9	4.4
1000—1200	27.000	24.000	5.2	4.7
nad 1200	91.000	75.000	69.0	57.0
	314.000	270.000	89.6	75.0

II. Odkupnina za delo po zakonu o samoupravnih cestah (kuluk) kot doklada na uslužbenški davek.

Po § 40. zakona o samoupravnih cestah znaša odkupnina pri osebah, ki plačujejo do 200 Din neposrednega davka, en dan (enota) dela, pri osebah, ki plačujejo 500 Din, dva dni dela.

Po čl. 15 Pravilnika o uporabi ljudskega dela v območju Dravske banovine z dne 20. decembra 1930 se je odredila kot maksimalna odmera tri enote za banovinski kuluk, tri za občinski. Enota je bila 20 Din, maksimalna odmera banovinske odkupnine 60 Din, občinske 60 Din.

Na osnovi tega bi bil pri maksimalni odmeri za zavarovance OUZD sledeči odnos med uslužbenkim davkom in to odkupnino:

	Število davko-plačev.	Letni iznos: Uslužb. Ban. Obč. davka odkup. odkup.
7. in 8. razr.	19.666	52 50 60
9. razred	9.148	75 60 60
10. "	7.037	112 60 60
11. "	4.498	196 60 60
12. "	7.028	440 60 60

V odstotkih uslužbenskega davka znaša odkupnina za banovinski kuluk, 7. in 8. razred 115%, 9. razred 80%, 10. razred 54%, 11. razred 30%, 12. razred 13.5%. — Odkupnina za občinski kuluk doklado podvojuje.

V odstotkih letnega zaključka je znašala odkupnina za banovinski in občinski kuluk: 7. in 8. razred 1.7%, 9. razred 1.4%, 10. razred 1.2%, 11. razred 1%, 12. razred 0.8%.

Delavstvo je videlo v tem napad na dve pridobitvi: Prvič na pridobitev, vsebovano v določilu zakona o neposrednih davkih, da se na nižje postavke uslužbenskega davka ne smejo pobirati samoupravne doklade. Drugič na načelo, da doklade, če že ne morejo biti progresivne, vsaj ne smejo biti regresivne. Del banovin, med drugimi Dravske, je uvidel, da je ta davek za delavstvo krivičen. V delu banovin (n. pr. v dunavski, primorski in v samem Belgradu pa se pobirajo še vedno doklade po zgornjih načelih. V Belgradu sicer v le polovni zgoraj za občine navdenem iznosu).

Okoli državnozborskih volitev

Odkar je bil parlament razpuščen in razpisane nove volitve, se vršijo v Belgradu neprestano pogajanja med predsednikom vlade B. Jevtićem kot nosilec bodoče vsedrjavne vladne kandidatne liste in voditelji raznih bivših političnih strank za skupen nastop. Na drugi strani pa je posebno belgrajsko časopisje v zadnjem času poročalo, da se je sestavila iz nekaterih bivših političnih skupin opozicija.

Vodstvo JNS je po dolgotrajnih sejah končno vendarle glasom belgrajske »Politike« spoznalo, da ni oportuno, da bi JNS pri bodočih volitvah na-

stopala samostojno. Pač pa je vodstvo priporočilo vsem svojim pristašem, posebno bivšim poslancem, da pri bodočih volitvah nastopajo kot kandidatje na Jevtićevi listi. Piše se tudi, da se glavni voditelji JNS ne nameravajo udeležiti volitev kot kandidatje. Jasno je, da se pri pogajanjih križajo interesi posameznih političnih skupin in da pogajanja zato še niso mogla doseči tisega cilja, kakor je bil nameravan z razpustom bivšega parlamenta, to je čim prejšnja konsolidacija notranje-političnega razmer in okrepitev našega narodnega gospodarstva.

DELAVSKA MLADINA

Tudi kmečka mladina

Naš kmečki rod je zdrav. Zdrav telesno in v splošnem zdrav duhovno. Zato je bil nositelj slovenskega gospodarskega, narodnega in duhovnega življenja vseskozi in je še danes glavni steber naroda. Na tem dejstvu ni niti inteligenca mogla bistveno ničesar spremeniti, ker ni bila z narodom v stiku, ker ni živela z utripom življenja našega kmeta. Inteligenca se je pomeščanila in tako sama sebe iz naroda izkoreninila.

Naša kmečka mladina je živela v pripravi, da prevzame posestvo doma, ali pa se izseli v tujino bodisi kot ročni delavec ali kot izučen obrtnik. Amerika, Nemčija, Holandska, Belgija itd. so bila zatočišča naše kmetijske mladine, ki se je morala izseljevati. In tam se je v veliki večini izgubljala, ker ni bila nikdar za to notranje pripravljena, nikdar za to vzgojena. Izgubljala se je narodno, ker ni bila narodno vzgojena, izgubljala se je versko, ker je bila verska vzgoja večkrat le preveč zunanja, formalna, in premalo notranja, pred vsem pa zato, ker na verske boje ni bila pripravljena. Izgubljala se je tudi zato, ker je bil življenjski milje in način življenja povsem drugačen kot doma. Kar se jih ni izgubilo, so ostali pozitivni tako narodno, kakor versko in tudi gospodarsko edino po katoliških prosvetnih in strokovnih družtvih.

Po vojni je bilo izseljevanje v Ameriko in Nemčijo skoraj docela ustavljeno. Istočasno pa se je pri nas v Sloveniji, pa tudi v južnem delu države začela ustanavljati industrija. Naši kmečki mladini, kolikor je ni moglo ostati doma na posestvu, je pot kazala v tovarno. Medze v naših tovarnah so mnogo nižje kot v inozemstvu; treba pa je vpoštovati tudi to, da je povprečni kmetijska mladina vsaj v Sloveniji stanovala doma pri starših oz. bratih. Tako imamo ne le okolico Ljubljane, ampak prav na vsem Gorenjskem in v obvalni dolini do Krškega vasi, v katerih je do polovice tovarniških delavcev, zlasti mladih fantov in deklet. Ta novi kader kmečke mladine nima ne delavske in ne kmečke zavesti. Zato nujno in ne hote škoduje i kmetu, še bolj pa delavstvu. V kmetstvu ubija zavest kmetstva, v delavstvu pa delavsko zavest. Ker imajo ti kmetijski tovarniški delavci stanovanje in deloma tudi hrano doma, morejo, čeprav neradi, delati za nižje mezde, kakor pa delavci, ki so sami z vso družino navezani samo na zaslužek v tovarni. S tem pa trpi delavska odpornost v borbi za mezde. Poleg tega ta kmetijski proletarijat ne čuti take potrebe po strokovni organizaciji, ki edina more rešiti i delavca i kmeta.

Zakaj manjka pri nas poklicne, zlasti kmetijske in delavske zavesti? Zato, ker jo zlasti kmetijska mladina nima. Iz kmetijske mladine raste kmetijski stan in iz kmetijske mladine je velik, če ne največji dotok v delavske vrste. Zato je prav posebna naloga današnjega časa; dati kmetijski mladini smisel za strokovno organizacijo. V tem oziru ne stori šola prav ničesar. In šola bi se morala prilagoditi resničnim življenjskim razmeram. Starši v tem oziru ne morejo dati ničesar, ker sami niso nikdar imeli strokovne vzgoje. Društva po deželi pa vzgojne, vsaj strokovno-vzgojne linije sploh nimajo. Dokler pa ne bo mladina, zlasti kmetijska mladina vzgojevana strokovno, je vsaka beseda o postavitvi družbe odveč. Da se nekaj dekretirata od zgoraj navzdol, a meso bo to postalo šele tedaj, ko bo z

Črni dnevi mladine

Naš list je v noveletni številki objavil peticijo mednarodne Zveze kršč. strokovnih organizacij glede olajšanja položaja brezposelne mladine. To peticijo bo dala zveza potom svojih članic v posameznih deželah v podpis vsej delovni mladini. Nato bo pa predložena mednarodni konferenci dela, ki bo otvorjena meseca junija v Ženevi.

Na nas mladih je, koliko bo ta glasen opomin in obtožba sedanjih razmer zalegel na merodajnih mestih. Kolikor več bo podpisnikov, kolikor več bo tistih, ki bodo izrazili soglasje s to peticijo, tem več bo zalegla in tem več pozornosti ji bodo posvetili na mednarodni konferenci dela in nato dalje pri vladah posameznih držav, ki se bodo pečale z zahtevami krščanske mladine.

Problem brezposelne mladine je tudi pri nas zelo pereč. Iz dneva v dan se večja veletok brezposelnega delavstva. Ni je skoraj sile, ki bi zajela to današnjo kugo. Vsi poskusi posameznikov so le kakor kaplje zdravila v morje bolečin in današnjega zla. Množijo se zločini, ječe se polnijo, bolnišnice in umobolnice so prenatrpane. Država gleda s skrbjo in strahom na to tako močno razširjeno bolezen. In med milijoni brezposelnih je v veliki večini mladina. Koliko milijonov mladih rok visi negibno ob telesih brez dela! Koliko mladih duš trpi in vene od brezdelja. Sile mladih ljudi se uničujejo, telesa odmirajo, duše postajajo zakrnjene! Ali je to pravica mladega človeka, da mora dela voljan in dela zmožen lakoto trpeti in njegovo telo v najlepših letih umirati? Narodno gospodarstvo trpi in propada. Mladina ne dobi dela in ne more uporabiti svojih mladih, svežih sil v njegovo oploditev. Kolikor pa je mlad človek zaposlen, pa včasih niti za svoje najpotrebnejše vzdrževanje ne zasluži. Izgaran in zmučen hira in vene. Moči pojemajo. Starejše delavstvo, kolikor ga je še zaposlenega, pa tudi ne more večno vzdržati. Nastaja manjša delazmožnost, nastopajo bolezni, starostna oslabilost. A vsak se boji zapustiti delo, ker bi bil potem brez vsega. Zato rajši dela za manjšo plačo, samo da mu ostane košček, četudi jako majhen in zelo trdega kruha. In zato državno in narodno gospodarstvo trpi, ker so na eni strani zelo velika bremena zaradi velike množice teh bednih odmirajočih sil, na drugi strani pa nima novega dotoka.

Samo kapital kuje iz te naše tuge in trpljenja svoje dobičke. V tej poplavi brezposelnosti mu ni težko dobivati delovnih moči po najnižji ceni. Sam diktira odškodnine za porabljene sile, ki služijo vse le za povečanje profita. V kalnem ribariti in manjšati pri tem delavsko zavest, to je poleg profitarkega stremeljenja njegov cilj.

duhom prekvašen človek, ko bo z duhom prekvašena mladina.

J. S. Z. je do danes edina orala na tem polju. Sedaj je ustanovila še »Mladinsko zvezo«. Naloga te je, da vzgaja mladino v strokovno smer, in to ne le delavsko mladino, ampak tudi kmetijsko mladino. Zmotno je, kakor mislijo nekateri, da je »Mladinska zveza« le za delavske kraje. Za vse je, ker hoče vzgajati mladi rod, in to delavski in kmetijski rod, v strokovno smer na krščanskih temeljih. Težka naloga je to, a nujno potrebna. Potrebna in koristna z narodnega, gospodarskega in moralnega gledanja.

Pri zdravniku. »Sam ne vem, kaj je to, gospod doktor, da se moja žena zadnje čase vsak hip strese.« — »To ni nič hudega, gre le za pravo za zimo, ko bo hotela imeti nov kožuh.«

Japonska zunanja trgovina izkazuje za prvih 11 mesecev leta 1934 za 10 odstotkov povečan obseg, ki se je povečal od 3.7 milijard jen v letu 1933 na 4.26 milijard jen v letu 1934. Japonska zunanja trgovina je s tem dosegla isti obseg ko v letu 1929. Vendar pa je bila trgovinska bilanca še pasivna za 66 milijonov jen.

Matevž je presedel eno leto v zaporu in se poslavljala.

»Upam, da se ne bova več videla tukaj,« zakliče za njim ječar.

»Kaj, ali mislite iti že v pokoj?« je nedolžno vprašal Matevž.

Dovolj nam je tega! Vsa mladina, ki še pošteno misli, odločno protestira proti tej veliki krivici, ki se ji godi. Zahteva dela, zahteva kruha! Merodajni krogi morajo enkrat že prenehati z malenkostnimi osebnimi in politikarskimi vprašanji! Milijone mladih rok čaka, milijone mladih duš hoče dela! A tudi mladina ni samo potrpežljiva. V delu in ustvarjanju se hoče izživeti. Zato leži velika odgovornost na ramah današnje človeške družbe, da bo namreč temu hotenju dala pravega polja za ustvarjanje. Ako tega ne bo znala, bo ravno mladina tista, ki bo v svoji poštenosti današnjo družbo zdobila in razbila!

Krščanska delovna mladina, na tebi je, da pokažeš svojo sposobnost in moč!

Obupni krik

Vsak dan, vsako uro hodijo okrog naših domov in trkajo na vrata stanovanja brezposelni, mladoletni, fantje v najlepših letih, 18, 20, 24 let, zreli možje 30, 40 let, ki bi radi dali svoje telesne in duševne sile družbi v dobro, pa je nihče noče. Prosijo, beračijo, da si ohranijo golo življenje, da ne poginejo kakor divja žival v gozdu. Lačni, raztrgani, bosi hodijo v tej zimi od hiše do hiše, samo da bi se preživeli čez zimo. Prav danes, ko to pišem, so bili v hiši že 4 mladi fanti, ki so bili tako raztrgani in tako slabo oblečeni, da so se tresli od mraza in poleg tega še od lakote. Čevlje so imeli tako raztrgane, da so se jim noge videle. Vsak prosi za obleko ali čevlje, pa kdo od nas more vsem dati, ko imamo sami komaj za potrebo. Koliko je teh revežev, ki v obupnem položaju prosijo družbo samo sredstev za golo življenje. Kakšni občutki morajo pretresati njihove duše, ko vidijo, kako se godi njim in kako drugim. Nihče se ne zmeni zanje, sami si pa ne morejo pomagati. Krivica, ki vpije do neba po masčevanju. O, vi ljudski zastopniki, ki toliko žrtvujete, da se med seboj obmetavate z blatom, ki so vam vsa sredstva dobrodošla, samo da bi dobili moč in oblast! Kje so vaša ušesa za te obupance? Kaj ste napravili zanje? Kolikokrat ste odprli usta, da bi odpravili te krivice? O, znate govoriti, kako ste nacionalni, kako ljubite svoj narod, svojo državo. Ko pa strada, ko napol umira vaš brat, ko si v obupu jemlje življenje, tega ne vidite. Ko strda tisoče otrok, cvet naroda, tega ne vidite. Ko v tem mrazu prosjačijo nedolžni otroci od hiše do hiše napol naги, teh ne vidite. O, na papirju ste vsi nacionalisti in Bog ne daj, da bi vam kdo dejal, da niste dali za narod vsega, kar ste imeli. Kaj delavec, kaj vsa ta brezposelna raja, ta nič ne pomeni, ti niso za narod zaslužni, ti niso cvet naroda. Mi in samo mi. Kje je ves naš mogočen katoliški tisk, ki bi mogel kakor grom bičati vse te strašne krivice. Saj gre vendar za človeka, za božjo podobno, saj je ena sama človeška duša več vredna kakor vsa druga materija. Kako bi morala katoliška javnost žigosati vse te krivice. Mislite, da ne bi pomagalo? Pa še kako! Za vse drugo je časa in prostora, posebno takrat, ko rabijo glasove, so vsi enaki. Vse bi morali dati samo za resnico in pravico najbednejših. Ne bi bilo toliko brezposelnih obupancev, če bi tisti, ki sedijo na odgovornih mestih bili drugačni. Vemo, da je temu kriv današnji gospodarski red, vemo pa tudi, da tisti, ki bi morali in ki bi lahko, ne store ničesar, da bi dali tem najbednejšim kar jim gre. Če bi sami stradali in napol naги hodili v tem mrazu od hiše do hiše v obupu, da si ohranijo svoje življenje, potem bi bilo drugače.

*

Miha v mestu. Miha Zimzelen pride prvič v Ljubljano, zavije v gostilno in vpraša natakarja: »Kaj imate dobrega za želodec?« — »Imam žabja rebra, kokošja jetra, telečje možgane in volovske noge,« odvrne natakar. — »Jehata, vi ste pa čuden svetnik,« zakliče Miha in ves prestrašen pobegne iz gostilne.

A.: »Čestitam ti k tvojemu junaštvu in velikodušnosti, da si z lastno smrtno nevarnostjo potegnil tega človeka iz deroče vode. Ali sta si morda kaj v sorodu?«

B.: »Seveda sva si. Dolžan mi je 2000 Din.«

Razno

Brezposelnost v Avstriji je padla. Dne 15. decembra je bilo na Dunaju 116.093 brezposelnih, to je za 11.500 manj, kakor v istem času lani.

Italijanski industrijalci se upirajo uvedbi 40 urnika v italijanskih tovarnicah. V tem pogledu so si vsi industrijski enaki in edini.

V Moskvi so že začeli s pripravami za svobodno trgovino s kruhom, ki se začne 1. januarja 1935.

Bafa je nakupil v Chemnitzu v Nemčiji za eno milijardo mark strojev za izdelavo nogavic. V kratkem se bo torej občutila Bafina konkurenca še v izdelavi nogavic.

Fine ploščice iz Avstrije se leta 1933 30.800 met. stotov. v prvih 10 mesecih t. l. pa le še 4600, ker izdeluje to ploščevino sedaj Kranjska industrijska družba.

Stara pesem

Predstavniki centrale industrijskih korporacij so predložili 5. t. m. kr. vladi obširno spomenico, katera obravnava težave jug. industrije in predlagajo ukrepe, ki naj bi se izvedli za zaščito industrije. V tej spomenici med drugim ponavljajo svoje stare zahteve, da je treba našo socialno zakonodajo prilagoditi sedanjim gospodarskim razmeram. Dokler se ne ublaži sedanja gospodarska kriza, naj se v nobenem primeru ne povečava socialnih dajatev gospodarskih krogov. Socialne dajatve so namreč rastle mnogo hitreje nego se je razvijala naša industrija in se ni mogla prilagoditi dajatvam, ki v velikih primerih niso v razmerju s koristmi, katere delavstvo od njih pričakuje. Dalje ponovno zahtevajo, da se čim prej izvede revizija soc. političnih odredb obrtnega zakona.

Pa poglejmo še drugo plat tega vprašanja. Iz gornjega bi namreč mogel v resnici kdo sklepati, da je delavstvo spravilo našo industrijo na psa. V spomenici se naglašja, da so socialne dajatve vse hitreje rastle nego je bilo v skladu z razvojem naše industrije. Pri tem se misli plače in socialne dajatve. Tu pa moramo ugotoviti baš obratno. Plače so padale veliko hitreje nego bi bilo to z gospodarskih ozirov potrebno. Pa naj govore številke.

Zemljevid delavskih plač v Jugoslaviji, ki smo ga priobčili v zadnji številki našega lista, točno

prikazuje vso neresnico zahtev naših gospodarskih krogov. Plače so padle v času 1930—1934 od 18% do 40%, tedaj skoraj polovico. So pa posamezni primeri, da so se plače znižale preko 50%. V knjigi Bogdana Krekiča »Radniška nadnica« je navedenih niz podjetij, ki svoje delavce plačujejo po 8 Din dnevno in še manj. V veliko primerih pa delavstvo niti teh borih dinarjev ne dobi izplačanih. Tako dolguje rudnik »Jerando«, last M. Saviča i sinovi, delavstvu na plačah 3.220.572 Din dalje rudnik »Jerma« (o tem smo že pisali) 165.000 Din rudnik »Ivanovo« pri Zaječaru . . . 362.000 Din rudnik »Bare«, last B. Jocića . . . 247.000 Din rudnik »Nemanja«, last M. Mitrovića . . 57.000 Din rudnik »Jelašnica« pri Nišu . . . 140.000 Din rudnik »Bošnjare« pri Paraćinu . . . 5.000 Din

Skupaj . . . 4.096.572 Din

Koliko pa imajo delavci terjatev, katerih ne prijavijo. Poleg tako strašnih razmer, ko so se plače znižale na splošno pod vsak življenjski standard, ko se delavcem na plačah dolgujejo težki milijoni, si upajo naši gospodarski krogi govoriti o previsokih socialnih dajatvah in reviziji socialne zakonodaje, katere že dejansko nikjer več ni.

Delavstvo, koliko časa boš še trpelo to izigravanje in ponižanje?

Nova ureditev zdravniških okolišev ambulatorija OUZD v Ljubljani

OUZD je za člane in svojce nanovo razdelil zdravniške okoliše v Ljubljani in okolici. Po tej ureditvi stanujejo zdravniki po možnostih v svojem zdravniškem okolišu, vsled česar je članom in svojcem lažje mogoče, da zdravnika v slučaju potrebe kličejo na dom.

Za mesto Ljubljana z okolico je po novi razdelitvi določenih šest zdravniških okolišev in sicer: 1. Ljubljana-notranje mesto; 2. Spodnja in Zgornja Šiška; 3. Vič-Glince-Rožna dolina; 4. Dolenjska cesta-Galjevica; 5. Moste-Vodmat-Zelena jama; 6. Bežigrad.

Obiske na domu izvršujejo na račun urada v posameznih okoliših naslednji gg. zdravniki:

1. Ljubljana-notranje mesto.

Dr. Maicen Martin, stanuje v Ljubljani, Miklošičeva cesta 34-II. Ordinira v ambulatoriju OUZD v Ljubljani vsak delavnik od 16—18.

Dr. Trtnik Albert, stanuje v Ljubljani, Gledališka ulica št. 4. Ordinira v ambulatoriju OUZD v Ljubljani vsak delavnik od 14 do 16, telefon št. 3462.

Meje zdravniškega okoliša Ljubljana-notranje mesto so: Železnica ob Masarykovi in Bleiweisovi cesti do Tobačne ulice, Tobačna ulica, Groharjeva cesta, Gradaštica, Ljubljana do Gruberjevega prekopa, Gruberjev prekop do Domobranske ceste, Domobranska cesta, Živinozdravniška ulica, Lipičeva ulica, Jegličeva cesta do Šmartinske ceste, Šmartinska cesta do železnice.

Člani in svojci imajo možnost, da sami izbirajo, koga izmed teh dveh zdravnikov kličejo na dom.

2. Spodnja in Zgornja Šiška:

Dr. Rupnik Vilko, stanuje v Šiški, Knezova ulica 37. Ordinira v ambulatoriju OUZD v Ljubljani vsak delavnik od 9—11.

Meje zdravniškega okoliša Šiška so: Gorenjska železnica, železnica ob Bleiweisovi cesti do Ceste na Rožnik, Tivoli mimo Drenikovega vrha.

Zdravniški okoliš Šiška obsega tudi naslednje zunanje kraje: Dravljje, Kamna gorica, Kozeze, Peržanj, Zapuže.

3. Vič-Glince-Rožna dolina.

Dr. Kanc Pavel, stanuje na Tržaški cesti št. 45. Ordinira v ambulatoriju OUZD v Ljubljani vsak dan od 10—12.

Meje zdravniškega okoliša Vič so: Drenikov grič, Tivoli do Ceste na Rožnik in železnice, Žiljska ulica, Tobačna ulica, Groharjeva ulica do Gradaštica, Gradaštica do meje občine Ljubljane, meja občine Ljubljana do Malega grabna.

Zdravniški okoliš Vič obsega tudi naslednje zunanje kraje: Brezovica, Notranje in Vnanje

gorice, Plešivica, Dragomer, Log, Lukavica, Glince, Rožna dolina, Vič, Brdo in Kozarje na državni cesti.

4. Dolenjska cesta-Galjevica:

Dr. Janežič Pavel, stanuje v Ljubljani, Stari trg 4-II. Ordinira v ambulatoriju OUZD v Ljubljani vsak delavnik od 8—10.

Meje zdravniškega okoliša Dolenjska cesta so: Od Malega grabna meja občine Ljubljana do Gradaštica, Gradaštica do Ljubljane, Ljubljana do Gruberjevega prekopa, Gruberjev prekop do meje občine Ljubljane, meja občine Ljubljana preko Golovca.

Zdravniški okoliš Dolenjska c. obsega naslednje zunanje kraje: Babina gorica, Daljna vas, Orle, Rudnik, Sela p. Rudniku, Srednja vas.

5. Moste-Vodmat-Zelena jama:

Dr. Maicen Martin, stanuje v Ljubljani, Miklošičeva cesta 34-II. Ordinira v ambulatoriju OUZD v Ljubljani vsak delavnik od 16—18.

Meje zdravniškega okoliša Moste-Vodmat so: Meja občine Ljubljana pri Golovcu, Gruberjev prekop do Domobranske ceste, Domobranska cesta, Živinozdravniška ulica, Lipičeva ulica, Jegličeva cesta do Šmartinske ceste, Šmartinska cesta do železnice, Savska cesta.

Zdravniški okoliš Moste-Vodmat obsega tudi naslednje zunanje kraje: Tomačevo, Hrastje, Jarše, Vodmat, Moste, Zelena jama, Obrje, Selo, Šmartno, Beričevo, Brinje, Kleče, Podgora, Videm, Pšata, Soteska, Sv. Jakob, Snebrje.

V krajih: Hrušica, Bizovik in Štepanja vas izvršuje obiske na domu uradov zdravnik g. dr. Trtnik Albert.

6. Bežigrad:

Dr. Debelak Gvido, stanuje Bežigrad št. 3. Ordinira v ambulatoriju OUZD v Ljubljani vsak delavnik od 16—18.

Meje zdravniškega okoliša so: Savska cesta do železnice, železnica (glavni kolodvor) ter gorenjska železnica.

Zdravniški okoliš Bežigrad obsega tudi naslednje zunanje kraje: Brod, Črnuče, Dobrava, Gmajna, Ježa, Nadgorica, Podboršt, Brinje, Jezica, Kleče, Malavas, Savlje, Stožice.

Vsak bolnik (član OUZD ali svojec) se mora pri zdravniku, ako zahteva obisk na domu, legitimirati. Predložiti mora potrdilo delodajalca (§ 15 ZZZ) o zaposlenju. To potrdilo ne sme biti starejše od dveh dni. Za svojce je poleg potrdila delodajalca predložiti tudi potrdilo občine o skupnem gospodinjstvu, ter da član svojce vzdržuje s svojim zaslužkom. V nujnih slučajih, ko član ne more predložiti predpisanih potrdil, mora to taknaden izvršiti najpozneje naslednji dan, sicer se smatra, da je zdravnik izvršil obisk pri privatnem pacientu.

Kultura

Petrovče. V nedeljo popoldne 24. t. m. priredi športni odsek naše skupine pri g. Antonu Vodeniku nadzve zabavno veseloiгро »Ne čak kot stric«, katera bo nudila vsem, ki se je bodo udeležili, mnogo veselja in smeja. Igra se prične ob 4 popoldne. Veseloigra je prevedena iz francoščine. V njej nastopa nečak pl. Dorsigny v našemljani postavi svojega strica in povzroči vsled tega v stricovi rodbini nešteto zmešnjav in zapletljivost, tako, da stric, ki se nenadoma vrne v svojo rodbino, ne ve, pri čem da je. Vse mu je zamotano in neumno, vsled tega sklene, da... Pridite vsi in videli boste začudenega strica in se mu lahko od srca nasmejali. Na svidenje! Zane.

Igre.

Mladinska zveza Jugoslovanske strokovne zveze v Ljubljani ima v svojem arhivu iger sijajno burko v 3 dejanjih: »Matajev Matija«. Delo je dramiziral po znani noveli Rado Murnika, tov. Bučer Ivan.

Glavni junak burke je telebanovec Matajev Matija, prostodušen kmečki možakar, ki s svojo navnostjo in preprostostjo povzroča izredno komične zapletljivost, ter vzbuja s tem salve smeja.

Burka je zelo primerna za podeželske odre, ker ne povzroča nikakih težav tehničnega značaja. Saj je bila prirejena predvsem za podeželske odre.

Igro izposoja Mladinska zveza JSZ v Ljubljani proti odškodnini 30 Din. Za avtorsko taniemo bodo morale skupine prispevati Mladinski zvezi JSZ v Ljubljani 50 Din. S plačilom tega zneska zadobi skupina pravico do vpriizoritve.

To in ono

Kranj. V soboto 16. t. m. se je vršil v našem proletarskem mestu — poslušajte: Elitni ples. Delavstvo je od strani gledalo, kakšna gospoda se bo zbrala skupaj, pa vidite spaka, samo tisti krvoseji delavstva, ki najbolj izjemajo delavstvo in njegovi trabantje so imeli glavno besedo.

Delavstvo! Čas je že, da se zaveš, kaj si in kakšno moč imaš, samo če se je poslušaš. Zato v organizacijo, ker le v njej je tvoje mesto in tvoja moč. Jug. strok. zveza je ona organizacija, ki ti bo priborila človeka vredno in dostojno življenje.

Nazarje. Poročil se je predsednik tukajšnje skupine Tone Zlabornik. Bilo srečno!

Noraščanje invaliditete pri Pokojninskem zavodu

Število upokojencev-invalidov, to je onih, ki gredo v pokoj pred dopolnitvijo službene dobe, oz. pred 65. letom starosti, stalno narašča. Odkod ta pojav? To je predvsem posledica redukcij. Redukcije so deležni osobito starejši nameščenci, ki vsled visoke starosti ne morejo najti drugega nameščenja. Kaj naj takemu nameščencu preostane drugega, kakor da se pri Pokojninskem zavodu prijavi za delo nesposobnega in prosi za pokojnino. Nesposobnosti za delo nameščencu s 60 leti starosti ni težko dokazati, ker postane za delo nesposoben že prej. Vsled tega bi bil res že skrajni čas, da se starostna doba zniža na 60 let, kar smo že svoječasno predlagali. Glasom izkaza za leto 1933 je bilo zavarovanih nad 60 let starih moških zavarovancev 228, dočim so bile ženske le 4. Ni nam znano kakšno je bilo stanje v letu 1934, ker nimamo v rokah statističnih podatkov. Stavljaja se nam pa vendarle vprašanje, ali res ni mogoče najti sredstev, da bi upokojili tudi teh 232 ljudi, ki pokojnino zaslužijo, a na drugi strani bi se izpraznilo 232 službenih mest za mlajše nameščence, ki čakajo na zaposlitev? Ako premislimo to, vidimo, da bi imel PZ vsaj nekoliko povrnjene izdatke za izplačane pokojnine upokojenih 232 nameščencev iz prispevkov, ki bi jih plačevali na novo zaposleni nameščenci. S tem bi se sicer rušil sistem čistega kapitalnega kritja pri PZ, vpoštevati pa moramo, da imamo pri našem PZ kombiniran sistem iz kapitalnega in dokladnega kritja.

Borba med hrvatskimi zas. nameščenci.

Med hrvatskimi zasebnimi nameščenci vladajo hude borbe. V njihovih glasilih ne najdeš drugega kot zabavljanje nad »komoraši«, plavimi, zelenimi itd. Po našem bi bilo zanje bolj koristno, ko bi se bolj strokovno udeleževali in s tem pridobivali somišljenikov, ne pa da to poskušajo doseči z zabavljanjem na sorodne nameščenske organizacije.